

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Preželj Francé:

Slovensko delavstvo v boju za obstoj v letu 1936.

Delavski stan preživlja dandanes težke čase. Svet se modernizira, obrati se racionalizirajo in neprimerno več dobrin se proizvaja kakor včasih. Toda čudno je pri tej ogromni produkciji — ko je vsega v izobilju — da delavci nimajo poštenega plačila, da je ogromna množica delovnih rok brez dela, da delavske družine stradajo, da kmet ne dobi skoraj ničesar za svoje pridelke. Kje je vzrok temu nesoglasju? Ali ni vzrok tej veliki revščini — ki je danes na svetu — cilj in smoter, ki ga ima kapitalizem, namreč kako čimveč zaslužiti. Za ljudi, ki malikujejo denarju in so v službi kapitalizma, poštenost, pravičnost, svoboda, duša, Bog, večnost, nimajo nobene vrednote, njim je prav vseeno, če njihova kapitalistična sebičnost zahteva milijon žrtev, milijon življenj. Danes manjka svetu zaupanja na vseh področjih. Toda tistemu se ne more zaupati, kdor ne pozna morale, kdor ne pozna poštenosti in kdor nima čute pravičnosti. Vsi ljudje si moramo priznati, da brez morale in brez krščanskih načel ne moremo organizirati nobene veje človekovega življenja, kajti ravno radi pomankanja moralnih načel je prišlo do današnjega kapitalističnega gospodarstva in do tega brez izhodnega položaja, do te svetovne krize, ki pomeni bankrot liberalnega kapitalizma, ki pomeni, da se krivi sistem »zlatega teleta« ruši in pušča okoli sebe strašne razvaline in gorje. Z rušenjem vseh vrednot je kapitalizem povzročil splošni kaos in nered, katerega znanstveno imenujejo krizo. Kapitalistična miselnost uničuje srednji sloj, upropastiča srednji stan, pustoši po naših vaseh, povzroča beg iz vasi v mesta, zaslužuje in izrablja delavski stan, izžvala je sovražnost med delodajalci in delavci, ponižala je duševno delo, razbila vse duhovne vrednosti, ogroža družinsko življenje, napravila je iz delavcev hlapce, ki garajo brezimskemu mrtvemu kapitalu.

Pot v boljšo bodočnost.

To so strašna dejstva, preko katerih danes še ne moremo iti. Vendar nas katoliška vera uči, da so prav vse dobrine na svetu ustvarjene za človeka in zaradi človeka. Zato moramo pravico človeka do življenja in do dobrin, ki jih daje naša zemlja, braniti, ščititi proti vsakomur, ki bi jo hotel omejiti ali celo vzeti. Če bomo dosegli, da bodo ljudje spoštovali pravice drugih, bomo gradili naše življenje na pravi podlagi. Dandanes manjka pravičnosti vsepovsod. Z lahko vestjo goljufamo in krademo, da le najdemo za tatvino civilizirano obliko. Danes ni vesti in ne srca do teženj socialno šibkih množic. Naša dolžnost je torej, da ustvarimo kar največjo stopnjo pravičnosti v družbi. Ljudje in stanovi se morajo med seboj vzajemno podpirati. Izpolnjevati moramo poleg zapovedi pravičnosti tudi zapoved do bližnjega. Obe hrbtnici Pravičo in Ljubezen, prave socialno dobro urejene družbe je upoštevati enakovredno in hkrati. Ta katoliška socialna ideja naj nas prežinja vse skupaj tako, da bo čim globokeje zasidrana in da bo čimprej rešeno socialno vprašanje.

Kako naj naš delavski stan izdejstvuje kat. socialno idejo v življenju.

Na kratko: z organizacijo! Delavstvo, ki se zaveda, da so njegove pridobitve na delovnih pogojih, socialni zakonodaji, v stalni nevarnosti, da jih kapitalizem zopet stre, se bo znalo braniti edino s pomočjo močne in strumne strokovne organizacije. Delavstvu je v današnjem življenju nujno potrebna borba za njegove pravice, za njegov obstoj. In to borbo je zmogočno voditi le delavska organizacija. Ta organizacija pa ne vodi le borbe za kruh, temveč je tudi poklicana, da varuje zdravje delavca, njegovo pravico do dela, svobode, izobrazbe, družine in do ugleda v družbi. V tej borbi ne zadostuje le velika armada organiziranih, temveč je potrebno, da so včlanjeni delavci tudi zavedni. Delavci, vsi v svoje strokovne organizacije! To naj velja predvsem za

Pakt večnega prijateljstva z Bolgarsko.

V nedeljo je bil v Belgradu slovesno podpisan pakt večnega prijateljstva med našo državo in Bolgarijo. Že mnogo prej sta sklenila ta pakt oba slovanska naroda v svojih srcih. Zato bo imel ta pakt trdno oporo v svetlih bratskih čustvih jugoslovanskega in bolgarskega naroda. Oba se zavedata, da sta iste krvi, da pripadata k skupni veliki jugoslovanski družini in da bosta uspevala le, če živita v slogi. Kadarkoli sta oba naroda v zgodovini nastopala složno, ramo ob ramo, vedno sta dosegala presenetljive uspehe. Vsaka doba njune nesloge pa je bila doba nesreče za oba naroda. Iz teh težkihkušenj, ki sta jih preživela v preteklosti, se je rodila zavest, da morata hoditi skupno,

če hočeta, da bo njuna samostojnost v vsakem pogledu zagotovljena. Večni pakt prijateljstva z bolgarsko državo je vsa naša javnost pozdravila z največjim zadovoljenjem. Med številnimi uspehi, ki jih je dosegla sedanja vlada na zunanjepolitičnem polju, je pač ta pogodba z Bolgarsko najbolj blesteč uspeh. Saj je s tem paktom dobila šele balkanska politika svojo pravo podlago, šele sedaj bo mogoče do zadnje točke izvesti geslo: Balkan balkanskim narodom. Dan, ko je bil v Belgradu podpisan pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo, ostane zapisan za vedno v zgodovini obeh držav, zapisan kot pomembni dan, s katerim se pričinja za oba soseda lepša in boljša bodočnost.

Kmetijske zbornice dobimo.

Ministrski svet je sprejel uredbo o kmetijskih zbornicah. Za pridobitnimi krogi in delavci, ki imajo že vsi svoje zbornice kot svoja zastopstva, ki bedijo nad njihovimi stanovskimi interesi, prihaja sedaj še naš kmečki stan. Kmetijske zbornice bodo stanovske organizacije kmetovalcev ter se ustanovijo v vseh banovinskih središčih. Njih dolžnost bo, da poročajo oblastvom o vseh vprašanjih, ki se tičejo kmetijstva. Dve ali več zbornic se zamore tudi združiti v skupno zbornico. Člane

zbornic volijo volilni možje. Vsak okraj bo izvolil po enega zborničnega svetnika in sicer potom volilnih mož, katere zopet volijo občinski odborniki po posameznih občinah. Zbornice se vzdržujejo od taksi in od doklad na zemljiški davek. Pri nas v Sloveniji bi znašali ti dohodki 1 milijon Din. Ustanovitev kmetijskih zbornic ima za naše kmetijstvo izredno važen pomen. Tudi kmečki stan je dobil svoje stanovsko predstavništvo ter se bo mogel poslej tudi glas kmetijstva v javnem življenju bolj slišati.

Nov volilni red za bratovske skladnice.

Do konca februarja se morajo izvršiti volitve delegatov v krajevne bratovske skladnice, do konca marca volitve upravnih in nadzornih odborov krajevnih bratovskih skladnic, do konca aprila pa delegatov za skupščine glavnih bratovskih skladnic. V zvezi s tem razpisom je izdan tudi nov volilni red, ki se glasi:

Volitve se vršijo s tajnim glasovanjem po kandidatnih listah in proporcionalnem sistemu. Glasovalno pravico ima vsak polnoletni in polnopravni član bratovske skladnice, torej tudi ženske. Voliti se more samo osebo.

Za delegata krajevne ali glavne bratovske skladnice je lahko izvoljen vsak, ki ima aktivno volilno pravico. Število delegatov in namestnikov se določi po številu polnopravnih in manjpravnih članov vsake skladnice. Krajevni upravni odbor sestavi volilni imenik, ki mora biti 14 dni

na vpogled v pisarni bratovske skladnice in v rudarskih podjetjih. Pravico reklamacije ima do 5 dni pred volitvami vsak polnopravni član.

Volitve se vršijo vsako tretje leto in sicer na nedeljo ali kak drug dan, ko delo v podjetju počiva. Krajevni upravni odbor mora najkasneje v enem mesecu sklicati novo krajevno skupščino, da izvoli nov upravni in nadzorni odbor ter delegate za glavno skupščino bratovske skladnice. Tudi te volitve se vršijo po proporcionalnem sistemu.

Istovrstno z volitvami delegatov za krajevno skupščino morajo podjetja dostaviti volilnemu odboru seznam oseb, ki jih določajo za svoje zastopnike na krajevni skupščini. Ravnotako morajo v rokih, ki so določeni za izvolitev upravnih in nadzornih odborov ter delegatov za skupščino glavne bratovske skladnice, tudi podjetja imenovati svoje zastopnike.

Enotna fronta.

Razni pojavi kažejo, da imajo rdeči, plavi in beli socialisti med seboj skupno enotno fronto. Kako idejno enotna je ta fronta združenih socialistov in kako lepa sloga vlada med njimi, dokazujejo česti in hudi napadi rdečega časopisja na bele. Beli (nekdo je zapisal »sajasti«) socialisti vse te napade potrpežljivo prenašajo v svoji naivni veri v možnost enotne fron-

te. Zaveden krščanski delavec ne more biti član nobene organizacije, ki je priključena marksistični fronti. Krščansko delavstvo more biti strokovno organizirano le v organizaciji »Zveze združenih delavcev«, ki predstavlja našo bojno fronto za prave, krekovske vzore in ideale. V enotne fronte z marksisti naj gredo le — naivneži!

naše katoliško delavstvo, ki do zadnjega časa velikega pomena in vrednosti strokovne organizacije skoraj poznalo ni, ali pa se ni zavedalo, kako je mogoče njihove pravice zahtevati združiti v silno moč, preko katere ne bo mogla nobena sila, nobeden človek. V organizacijah pa glejte, da bo vedno pravi duh in da bo vedno prava ideja vodila Vaše delo in življenje.

Delavcu dajte primerno eksistenco.

Eno glavnih načel soc. pravičnosti je, da mora imeti vsak delavec dostojno in primerno eksistenco za sebe in za svojo družino. Da te nimajo naši delavci, je znano vsej slovenski javnosti. Saj je meza — s katero mora preživljati slovenski delavec sebe in svojo družino — tako skrajno nizka, nezadostna in krivična, da ni čudno, če delavca to vprašanje najbolj tare, da ga napravi nezadovoljnega in sprejemljivega za razne revolucionarne ideje. Povprečna plača znaša danes okrog Din 23.—. Ali je ta plača pravična in primerna kakor bi morala biti po besedah

papeža Pija XI., ki pravi, »da naj delavec prejema tako plačo, da bo lahko primeren živeti, on in njegova družina«. Gotovo ne!

Da si delavstvo vsaj nekoliko zboljša svoj gmotni položaj se poslužuje vseh sredstev, ki mu jih dajejo na razpolago socialni zakoni. Ravno v preteklem letu 1936 smo imeli priliko opaziti, da so bila mezdna gibanja tako številna, kot morda več let nazaj ne tako. Ta mezdna gibanja so vključila skoro vse stroke delavstva. Zakaj je bilo toliko gibanj delavstva za zboljšanje mezd in delovnih pogojev? Zato ker je kriza potisnila v teku zadnjih 3, 4 letih plače tako navzdol, da delavstvu res ni bilo več možno vzdržati. Tudi prejšnje vlade niso dale delavstvu dihati, niso pustile, da se delavstvo samo pripori, kar mu gre po človeškem in po božjem pravu. S stankami in s sklepanjem kolektivnih pogodb se je delavstvu položaj v letu 1936 vsaj nekoliko zboljšal, deloma tudi, ker so se v Sloveniji v lanskem letu začela velika javna dela.

Za pravice železničarjev!

Mariborski železničarji so bili ves čas, kar obstoja naša država, čisto sigurno najbolj državotvoren stan. Spominjamo samo na velike žrtve, ki so jih ob prevratu vzeli na sebe in ravno oni so bili, ki so omogočili s svojo požrtvovalnostjo, da se naklepi nemštva in socijaldemokratov v letu 1919 niso več posrečili.

Velika večina mariborskih železničarjev je bila svoj čas v vrstah SLS in je sedaj v vrstah JRZ. Nikdar se ni posrečilo ne z lepa in ne z grda skrahirani JNS, da bi dobila mariborske železničarje na svojo stran. Ko je niso hoteli slišati, so jih kot sužnje gonili po cesti v vrstah na shode dr. Jančiča, na volitve.

Železničarji so se oddahnili, ko je prišla sedanja vlada. Vsaj svobodni so takoj postali. Prepričani pa so bili, da bodo prenehale tudi druge krivice, ki jih je započela JNS nad železničarji. Imeli so ves čas zaupanje in nikjer niso tega skrivali, ravno v JRZ. Zato so si ustanovili klub JRZ.

To pa nikakor ni bilo po godu JNS in njenim zaupnikom, ki jih v železniškem oddelku še vseeno ima. In tako si je sedaj JNS izmislila maščevanje nad železničarji. Treba jih je sekirati, kjer je le mogoče, treba jim gmotno škodovati, kjer je le mogoče. Treba psovati, sramotiti slovenski jezik, sramotiti katoliško vero, samo da se zagreni življenje železničarju, ki noče biti pristaš JNS. Mi dobro vemo, da ti ljudje vršijo te krivice nad železničarji po nalogi JNS in njihovih voditeljev, ker hočejo na vsak način preprečiti, da bi železničarji postali zadovoljni.

Dosedaj smo posredovali, v Mariboru in Belgradu, smo povedali na različnih uradnih mestih, da naj se preneha s takim postopanjem. Toda tudi v belgrijskem oddelku železničarskem nismo našli zaslonbe. Zato sedaj javno povemo, da bomo začeli drugače.

Vsako najmanjšo krivico, vsak sramotilen nastop bodisi proti delavcu ali proti uradniku, bodisi proti slovenskemu jeziku ali katoliškemu prepričanju, bodisi glede strokovne ali strankarske pripadnosti železničarjev bomo spravili na najvišje mesto. Na Slovenskem ne bo nihče sramotil slovenskega jezika! Ne bo nihče zaničeval slovenskega delavca!

Toliko za danes! V bodoče pa na svidenje v vsaki številki, če bo treba.

All si že obnovil naročnino?

Največja poplava zadnjega časa.

Ogromne poplave v Ameriki.

V Združenih ameriških državah so imeli nedavno silno ostro zimo ter je zapadlo snega za več metrov. Potem pa je nenadoma pritisnil jug z deževjem in nastale so poplave, ki so zajele ogromne pokrajine. Najbolj prizadete so dežele okrog reke Ohio, ki je narasla za 23 m nad normalo ter zalila pokrajino, veliko kot sta dve Jugoslaviji. Vse to ogromno področje je sedaj pod vodo. Ljudje zapuščajo v paničnem begu svoje domove, da si rešijo golo življenje. Ogromna mesta so preplavljena, na tisoče ljudi je iz njih zbežalo, drugi pa se stiskajo v višjih nadstropjih hiš, dočim se vrši ves promet samo s čolni. Nad pol milijona ljudi je brez strehe in brez sredstev za življenje, več sto pa jih je utonilo. Najbolj strahotno katastrofo je povzročila povodenj v mestu Cincinnati. Valovje narasle reke je odtrgalo ogromne rezervoarje bencina pri čistilnicah družbe Standard Oil Comp. V teh tankih je bilo okoli 500 milijonov litrov bencina. Reka jih je odnesla seboj, pri Cincinnatiju pa so zadeli ob električno napeljavo visoke napetosti. Nastala je eksplozija, en tank za drugim se je s strašnim pokom razletel, goreč bencin pa se je razlil po površini reke ter gori z visokimi plameni. Kakih 6 kilometrov širine in več kilometrov dolžine je zavzela na površju reke ognjena ploskev ter se pomikala proti mestu. Za-

žgala je več tovarov in cele ulice, nihče pa ni mogel pomagati in gasiti, ker je bil vsak dostop k gorečim predelom mesta nemogoč. Poleg povodnj so začele v ogroženih državah razsajati tudi nalezljive bolezni in glad. Pojavile so se tudi roparske tolpe, ki v čolnih vdirajo v izpraznjena stanovanja ter odnašajo vse, kar ima kako vrednost. Zaradi tega so obla-

sti odredile izjemno stanje, na tisoče vojakov in stražnikov je poslanih v poplavljenе kraje in proti roparjem se izvaja kar kratka sodba. Na mestu jih postrelijo. Po vsej Ameriki se organizira pomožna akcija, ki ji načeljuje sam predsednik Roosevelt. Pravijo, da je to največja katastrofa, kar jih pomnijo v sedanji naši zgodovini.

celem telesu in ima zlomljeno levo roko. Težko poškodovanega so oddali v ptujsko bolnico.

Nesreča pri podiranju. V Mali Varnici v okolici Ptujja je bil zaposlen pri podiranju v gozdu s svojo ženo 44 letni kočar Jožef Žuran. Na moža je padlo drevo, ga hudo poškodovalo na znotraj in mu zlomilo nogo.

Vagon jute je zgorel na postaji Poljčane. Blago je bilo namenjeno v Čehoslovaško. Vagon je bil italijanski.

Neznani avtomobilist smrtno povozil posestnika. Vinko Storman, 36 letni posestnik iz Kaplje pri St. Jurju ob Taboru, se je peljal v Medlogu pri Celju na kolesu in se je hotel izogniti avtomobilu, ki ga je podrl in mu zdrobil lobanjo. Neznani avtomobilist se ni zmenil za smrtno poškodovanega, ampak je drvel naprej. Stormanu so spravili na dom, kjer je izdihnil radi poškodbe.

Tatinska mati in sin. Celjskemu okrožnemu sodišču sta bila izročena tatinska mati in sin. Pokradla sta v zadnjem času po celjski okolici 40 kotoš, katere sta prodala na trgu in po hišah. Posestniku Stračanu na Lavi sta odnesla s kotošca 500 kg koroze, katero sta dala delno v mlin, preostalo pa sta prodala nekemu trgovcu v Celju.

Podlegel prebitju lobanje. Trgovski sluga Anton Jošt je padel v Celju v noči pri svoji sobi po stopnicah in si je pretresel možgane. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je podlegel poškodbam in pljučnici.

Gruda premoga zlomila rudarju hrbtenico. V rudniku v Velenju je padla težka gruda premoga na hrbet 48 letnemu rudarju Vinku Janežiču in mu je zlomila hrbtenico. Smrtno nevarno poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

Hlapec poškodoval brezpoveljega. Anton Dermastija, brezposelni delavec iz Huda pri Frankolovem, je stopil v hlev. Nenadoma ga je napadel tamkaj skriti hlapec Jožef Bučar iz Loke pri Frankolovem in mu je zlomil z udarcem z lesenim drogom desno roko. Udarjeni se je zatekel v bolnico v Celje.

Iz obupa pod vlak. Na postaji Laško se je vrgla pod vlak Marija Pelc, maserka laškega zdravilišča. Lokomotiva je odrezala nesrečnici glavo.

Večkrat kaznovani ropar pod ključem. Po okolici Zagorja ob Savi se je klatil zadnje dni sumljiv neznanec. V krčmi Resnik je zvedel, da gostilničarke ni doma, ampak je v Litiji po opravkih. Na povratku je Resnikovo napadel z nožem in zahteval denar. Ker se napadena ni takoj pokorila tolovajevemu povelju, jo je obklical z nožem po vratu in ji iztrgal ročno torbico s 300 Din ter zginit. Orožniki so roparja prišli v št. Janžu pod Kumom. Gre za 36 letnega Jožefa Dimic iz Ponovič pri Litiji, ki je bil večkrat predkaznovan in je komaj prestal 6 letno ječo.

Aretirana trojica. Na Domobranski cesti v Ljubljani je bilo vlomljeno v neko stanovanje. Vlomilci so izpraznili temeljito omare in odnesli 4500 Din vredni radio aparat, katerega je ponudil eden od tatov v nakup nekemu trgovskemu potniku. Ta je obvestil o sumljivih ponudbi policijo, ki je aretirala: 20 letnega mehanika Cirila Bonča z Glinc, 20 letnega ključavničarja Maksa Justina in 20 letnega kovinarja Matijo Jereba. Prišli so vliom priznali.

Skočil s četrtega nadstropja in se ubil. Rudolf Gale, 26 letni mehanik iz Most pri Ljubljani, si je končal radi nesrečne ljubezni na ta način življenje, da je skočil s četrtega nadstropja nove stavbe in obležal mrtev.

Zelezniški strojevodja smrtno ponesrečil. Ko je odpeljal 27. t. m. vlak s postaje Kranjska gora, se je sklonil strojevodja Janez Černe iz lokomotive, da bi pogledal pod kolesa. Vlak je vozil s polno brzino proti mostu v bližini postajališča Gozd-Martulek. Černe je pozabil na ta most ter butnil v železno ograjo s tako silo, da mu je razbilo lobanjo in je bil pri priči mrtev. Kurjač je ustavil vlak in telefoniral iz bližnje čuvajnice na Jesenice, od koder so poslali takoj pomožno lokomotivo.

Po vlonu za tisoče oškodovana trdnika. Na Viču pri Ljubljani je bilo v noči vlomljeno v »Vinocet«, tvornico za izdelovanje vinskega in spiriteznega kisa. Lopovi so oškodovali uslužbenice in lastnika za več tisoč Din.

Požar v tovarni. V Mengšu na Gorenjskem je zgorelo ostreže tovarne parketov, kvasa in elastične Kanc in sinovi. Požar se je razširil od dimnika. Delavci so preprečili razmah nesreče s Minimax aparati. Tvornica ima 10—15 tisoč Din škode.

Mrtvo so našli. V noči od 26. na 27. januarja je pustila v svojem stanovanju odprt plin v Ljubljani Bogomila Pretnjerjeva, uslužbenka Pokojniškega zavoda ter izborna športnica. Zjutraj so jo našli mrtvo.

Smrt starega prevzitarja v dimu. Andrej Mušan, 67 letni prevzitar iz Nove vasi pri Begunjah na Gorenjskem, se je vrnil pozno na večer v svojo sobo, zakuril peč in legel vsled vinjenosti ter zasopal. Okoli peči zložena drva in dračje se je užgalo in starca so našli domači drugo jutro zadušenega od dima.

Najprimernejši list. Občni zbor »Vzajemnosti«, marksistične prosvetne organizacije, je sklenil, da bo odslej »Svoboda« obvezen list za vse člane te organizacije. »Svoboda« se je proslavila pred našo javnostjo posebno v zadnjem času, ko je prinesla več karikatur komunistične umetnosti proti verstvu in še posebej proti katolištvu. Zato moramo k tej »pridobitvi« organizaciji le čestitati. — Vsak količjak krščansko misleč delavec si bo sedaj popolnoma na jasnem, da zanj ni mesta v marksistični »Vzajemnosti«.

Uboga stanovščina! Mariborska »Del. politika« piše, da pada število prebivalcev Dunaja vsled »klerofašistične stanovščine«. To seveda verjamejo marksisti sami. Mi bi si dovolili le vprašati rdečkarje, kako je to, da nazaduje že toliko časa število prebivalstva Francije, v kateri ni »klerofašističnega« režima in ga ni bilo, pač pa so tamkaj močni marksisti obeh struj, ki imajo polno možnost boriti se za

dvig delavstva in to posebno še sedaj, ko državi vladajo. Mi sami vemo, da so povzročitelji bele kuge in padca prebivalstva poleg kapitalističnega stroja družbe v veliki meri še marksisti, ki propagirajo brezboštvo in omejevanje rojstev priporočajo delavstvu vsled »ekonomskih« razlogov. Vsak otrok ve, da je bil tudi Dunaj vsa povojna leta rdeča trdnjava in da je zato sedanji padeč njegovega prebivalstva le nujna posledica marksističnega delovanja. Verjamemo pa, da se pozna na Dunaju tudi posledice meščanskih vojn, ki jih je povzročil bojeviti avstro-marksizem.

Vestnik ZZD.

Zvestoba za zvestobo.

(Tobačna tovarna.)

Za volitve delavskih zaupnikov, ki bodo 6. februarja, sta postavljeni dve listi, in sicer naša (ZZD) in marksistična. Zakulisna borba, ki se vrši sedaj v tovarni, je že res kar ogabna, da se človeku kar gnusi, s kakšnimi lažmi in intrigami hodijo naši nasprotniki okoli delavstva, da bi ga vjeli na svoje limanice. Toda vse je zaman, ker delavstvo je že toliko pametno, da samo lahko presodi, kaj je prav in kaj ni prav. Tako so sklicali nasprotniki za 22. januar sestanek, na katerem ni bilo čuti nič drugega kot samo hvalisanje, kaj vse da so že rdeči storili za delavstvo in kaj še bodo. Toda kakšne so te dobrote, ki so jih baje pridobili za delavstvo, pa ne povedo. Seveda, šopirili so se s pavovim perjem, to je že njihova stara naveda. Sodrugi! Le malo manj laži in intrigiranja, pa bo bolje za delavstvo. Če mislite, da je delavstvo že pozabilo, kako ste blatili našo organizacijo, ko smo povedali ljudem glede pokojnin, da so iste že podpisane po zaslugi naših gg. ministrov, češ da to ni resnica in če so podpisane, da bo delavstvo šlo po starem in ne po novem pravilniku v pokoj. Kdo je imel prav? Prav tako je tudi z drugimi zadevami. Delavstvo dobro ve, da si bo vse, kar bo dobilo, priborilo samo s pomočjo naših gg. ministrov, ne bo pa zasluga rdečega saveza, ki se za Ljubljano prav toliko briga kot za lanski sneg. Zato mora delavstvo pri letošnjih zaupniških volitvah pokazati in dokazati, da se ne pusti več farbat od takih delavskih voditeljev! Če bodo delavci pametno volili svoje zaupnike, so lahko prepričani, da mu bodo stali tudi v bodoči naši gg. ministri ob strani in podpirali njegove težnje in zahteve, kakor so jih od sedaj. Zato bomo dne 6. februarja vsi volili listo, katere nosilec je predsednik naše podružnice, tovariš Hvale Maks. Tovariši! Vsi na volišče z geslom: Zvestoba za zvestobo — da bo naša zmaga čim bolj častna! Bog živi!

A. P.

Iz tobačne tovarne v Ljubljani.

Deputacija tobačnega delavstva se je zglasila v nedeljo 17. t. m. pri ministru dr. Kreku in mu dala sledeče zahteve delavstva tukajšnje tovarne, katere naj izroči in podpre pri upravi monopolu v Belgradu:

1. Delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani si usojta staviti zahtevo, da se takoj izda pravilnik o plačah z vsemi pripombami, sklenjenimi in predloženimi z ankete monopolnega delavstva v Belgradu dne 18. in 19. aprila 1936, ter dostavljenih po delegatih Delavske zbornice v Belgradu Upravi monopolu v Jugoslaviji in to čim prej, ker so naše zahteve po minimalnem povznanju plač tako malenkostne, da nikakor ne bo preveč obremenjen državni proračun.

2. Popravi naj se krivica, ki je bila storjena delavstvu 1. novembra 1936, ko je bilo prevedeno za stalno delavstvo in je izgubilo od 6 do 12 let službe tako, da se mu ista prične šteti šele z dnem, ko je postalo stalno.

3. Naj se vse delavstvo po desetih letih službe prevede za polmesecarje.

4. Da se popravi krivica, ki je bila storjena leta 1932, ko je bilo nasilno vpokojenih 53 delavcev in sicer še po starem pravilniku.

5. V upravo pokojniškega sklada, ki stopi s 1. aprilom 1937 v veljavo, naj se tudi iz tovarne v Ljubljani imenuje enega člana.

6. Ker se je z vpokojitvijo stalež delavstva zmanjšal za okrog 250 oseb, naj se isti nadomesti z novimi močmi, da ne bo delavstvo preobremenjeno kot je zdaj.

To so minimalne zahteve delavstva tobačne tovarne v Ljubljani in delavstvo upa, da jih bo Uprava državnih monopolov tudi vpoštevala.

G. minister dr. Krek nam je dal zagotovilo, da se bo z vsemi močmi zavzel za naše težnje in nas pri vseh naših zahtevah podpiral, za kar mu bo delavstvo iz srca hvaležno.

Volitve delavskih zaupnikov se bodo vršile 6. februarja. Naša glasovnica je zelena. V »Delavcu« štev. 1 so nagromadeni kar cel kup laži in zavijanj, tako da jih baje toliko niti »Lažnjivi Klugek« ne bi bil mogel spraviti skup. Sodrugi se jeze, ker jih nihče več ne posluša in se zato rotijo in prosijo sebi enaki, naj se gotovo udeležijo volitev obratnih zaupnikov in ne delavskih. Kajti naši sodrugi so bili res zaupniki obrata, ne pa delavstva. Zato jih tudi delavstvo ne bo volilo in bo raje oddalo svoje glasove delavskim zaupnikom, ki bodo zastopali njegove koristi vselej in povsod in sicer ne tako, kod je to bilo v navadi sedaj, ko so se sodrugi ravnali po geslu: »Delaj tako, da se ne zameriš ne vodstvu in ne delavstvu.« Sodrugi! Kje morete zastopati delavstvo, ko ste podobni nožu, ki reže na dve strani. Tudi se sramujete imena delavski, ker se raje imenujete obratni zaup-

Politične vesti.

Pogodba o večnem prijateljstvu med Bolgarsko in Jugoslavijo je zelo odmevala v svetu. Zlasti angleško in francosko časopisje je ta pakt najtopleje pozdravilo. Zelo značilno je tudi pisanje italijanskega časopisja, ki je zelo simpatično sprejelo zblizanje med obema balkanskimi državama.

Redno zasedanje naše narodne skupščine se pričinja dne 1. februarja. Na dnevnem redu zasedanja bodo predvsem razprave o novem proračunu. V finančnem odboru skupščine je bil proračun sprejet z 18 glasovi večine.

Belgrajska združena opozicija ima še vedno posvetovanja, ali bi njeni poslanci, ki so bili izvoljeni na listi dr. Mačka, šli v parlament ali ne. Pristaši tega pokreta, ki so menda precej številni in vplivni, zagovarjajo pot v parlament ter pravijo, da bi lahko s tem mnogo koristili sporazumu med vlado in Hrvati.

Spor med Francijo in Turčijo radi sandžaka Aleksandrette je poravnal. Francozi so šli Turkom v toliko na roko, da bodo dali celi pokrajini obsežno avtonomijo. Vendar pa je nočejo dati iz rok ter jo hočejo tudi v bodoče obdržati, to pa radi tega, ker so našli na ozemlju bogate izvirke petroleja. Zdi se, da je tudi Turčija vohala petrolej ter radi tega s tako upornostjo zahtevala ozemlje za sebe.

Propaganda za povratek Habsburžanov je v Avstriji zopet zavzela večji obseg. Legitimistični krogi na Avstrijskem so svojo akcijo čisto preustrojili ter so začeli sedaj tudi med ljudstvom z velikopotezno propagando.

Zasedanje Društva narodov se je začelo v Ženevi. Je to redno zasedanje, ki ima v obravnavi nekaj važnih mednarodnih vprašanih: spor med Turčijo in Francijo radi Aleksandrette, politični položaj v

Gdanskem in imenovanje novega komisarja istotam, poročilo finančnega odbora o gospodarskem položaju Avstrije, Madžarske in Bolgarije, ter imenovanje komisije za proučevanje olajšav v preskrbi sirovin. Zasedanje se je zaključilo koncem tedna.

Nadzorstvo nam španskimi obalami. V Londonu so se sestali pomorski strokovnjaki Anglije, Franceje, Italije in Nemčije ter so sklepali o nadzorstvu nad španskimi obalami, da ne bi obe španski vojskojoči se stranki dobivali več od morske strani orožja in prostovoljcev. Francija pa je obenem obljubila, da bo zaprla od svoje strani suho mejo napram Španiji. Na sestanku v Londonu je prišlo do sporazuma ter bodo vršile to nadzorstvo od morske strani vojne ladje imenovanih 4 držav.

Japonska brez vlade. Ker je izbruhnil med generali in ministri spor, so japonski ministri podali ostavko in sedaj se je država kar naenkrat znašla brez vlade. Ta kriza bo najbrže dolgotrajna, ker stavijo generali prevelike zahteve glede oboroževanja, ki bi znale pahnti državo v velike gospodarske težkobe.

Stavka avtomobilskega delavstva v Severni Ameriki se nadaljuje. Vlada je posredovala, to posredovanje pa je imelo za posledico, da je stopilo še delavstvo dveh drugih velikih tovarov v stavko. Sedaj je v stavki okrog 200.000 delavcev.

Abesinija še ni pomirjena. Ras Desta, ki je poveljeval v abesinski vojni armadi, katero je premagal kot prvo general Graziani, je zopet zbral večjo vojsko ter se je postavil Italijanom na robu ob sudanski meji. Ima okrog 10.000 dobro oboroženih ljudi. Dosedaj se je vršilo med njegovo vojsko in Italijani že nekaj prask, v katerih so bili Abesinci premagani.

Domače vesti.

Prelat dr. M. Slavič je obhajal 60letnico. Dne 27. januarja je obhajal 60letnico g. dr. M. Slavič, prelata ter vseučilišni profesor v Ljubljani. Rodil se je v Bučevcih pri Ljutomeru. Gimnazijo in bogoslovje je končal v Mariboru. Za doktorja bogoslovja je bil promoviran na Dunaju leta 1905. Velike zasluge si je stekel za Slovenijo ob prevratu, ko je deloval kot izvedenec za Prekmurje na mirovni konferenci v Parizu. Dr. Slavič je največ pripomogel, da je Slov. krajina pripadla Jugoslaviji. Pred svetovno vojno je bil profesor na mariborskem bogoslovju. Po prevratu so ga poklicali na vseučilišče v Ljubljano, kjer deluje plodonosno. Delavnemu in zaslužnemu jubilantu naše častitke!

Rudarji odtrgalo glavo. V rudniku v Mežici je bil zaposlen z razstreljevanjem rude 49 letni Rudolf Obreza. Ko je sprožil dinamit, se je hotel umakniti po lesti. Zataknil se je na klin, obvisel in eksplozija ga je vrgla na tla in mu odtrgala glavo. Smrtno ponesrečeni je bil že 28 let zaposlen v rudniku ter tik pred upokojitvijo. Zapuščena žena z otrokom.

Huda nesreča kolesarja. V Mariboru na Aleksandrovi cesti je vsled poledice zaneslo avto, katerega je sofaril Franc Vrecl od avtobusnega podjetja Omulec v Studenci. Radi preneglega zasukanja avtomobila je zadel vanj kolesar Maks Čepe s Trzaške ceste. Prepeljali so ga v bolnico s hudo rano na glavi in v nezavestnem stanju.

Iz Drave rešen 9 letni dečko. V Mariboru ob Pristanu se je radi daleč zamrzle Drave sankal Leopold Valand, 9 letni sinko trafikanta. Fantka je zaneslo po gladkem ledu na saneh predalec in je padel v Dravo. K sreči se je ulovil za ledeno ploščo in klical na pomoč. Njegove kilice je tul kovač Ravšl mu podržal dolgo veslo in ga otel smrti.

Otrok se opeknel smrtno z vrelo kavo. V Orlici v Ribnici na Pohorju je polil podrugoletni sinček Kranjčeve gospodinje po sebi lonec vrele kave. Dobil je tako hude opekline, da je na njih umrl.

Umrl vsled poškodbe v gozdu. Na Antona Lampreta, 46 letnega lovskega čuvaja v št. Lovrencu na Pohorju, se je podrla drevo in mu stisnilo prsni koš. Lampret je podlegel poškodbam v mariborski bolnici.

Okrađen viničar. Viničarju Martinu Ciglarju s Košakov pri Mariboru je sunila premlevalka v neki krčmi ob Dravi v Mariboru 1000 Din.

Vlom v dnevno blagajno lekarne. V Mariboru na trgu Kralja Petra je bilo vlomljeno v Magdalensko lekarno. Vlomilec je razbil manjšo dnevno blagajno in ukradel iz nje 580 Din. Prebrskal je še vse omare in predale, le velike blagajne se ni dotaknil. Zginit je po isti poti po kateri se je priklatil v lokal.

Iz župnijske pisarne odnešana dekanjska zbirka. V Hočah pri Mariboru se je vtihotapil v pisarno g. dekana Alojzja Sagaja neznan lopov, ki je odnesel 9000 Din dekanjske zbirke, 800 starih avstrijskih kron in 600 Din gotovine.

Okrađen posestnik. V slamnjači je imel skrit in spravljen posestnik Ivan Ribič iz Ročice pri Sv. Marjeti svoj prihranek 1400 Din, katerega mu je izmaknil neznanec.

Siromak omagal pri iskanju dela in zmrznil. Brezpoveljni 69 letni Franc Habjančič iz Podlehnik pod Ptujem se je podal na pot, da bi si poiskal delo in zaslužek. Našli so ga od onemoglosti zmrznjenega v Voseku pri Sv. Marjeti ob Pesnici ne daleč od viničarije Iv. Baumana.

Huda nesreča pri smučanju. Pri smučanju pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je dvakrat zlomila levo nogo Kristina Rottner, hčerka trgovca v Belgradu. Hudo poškodovano so prepeljali v bolnico v Maribor.

Tavina obleke in perila. Neznanci so odnesli iz stanovanja Neže Mereslavčeve v Mariboru v Cankarjevi ulici razne obleke in perila za 3500 dinarjev.

Pri sankanju si prebil lobanjo. Z malimi sankami je zašel pod voz in si je prebil lobanjo Franc Koropec, mizarski pomočnik z Radvanjske ceste pri Mariboru. Poškodovanega so prepeljali v bolnico.

Smola dvoleh mariborskih tihotapcev. Policija v Čakovcu je bila obveščena, da bosta pripeljala mariborska tihotapca v mesto večjo količino saharina in ga oddala tamkaj svojim odjemalcem. Stražniki so pripravili pri Nedeljšču zasedo in ustavili lep in velik avto, v katerem so dobili 30 kg saharina. Aretirali so švercarja Petra Koropec in Alojza Zorčič iz Maribora in sofarja Koropec je bil oborožen s samokresom in dvema lovskima nožema. Prijeti so bili predani čakovskemu sreskemu načelstvu.

Stanje Drave je letošnjo zimo tako nizko, kakor ga ne pomnijo najstarejši ljudje.

Krvava gostija. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu so obhajali v hiši posestnika Ivana Jurše gostijo, na katero so prišli proti večeru vaški fantje, ki so se seve napili in je došlo kmalu do ravsa. Najbolj vročkrvne so zrinili na hladno, kjer so se stegli. V pretepu so igrali noži seveda glavno vlogo. Opolnoči so pripeljal mariborsko bolnico Jožefa Hleba, 20 letnega posestniškega sina od Sv. Martina, s štirimi zaboljajci v hrbet in prsa. Hlapec Danijel Drakič je bil trikrat zaboden v hrbet in ima prebito lobanjo.

Smrtno ponesrečil pri ribolovu. V Zavrču pod Ptujem je lovil na otoku Drave z mrežo ribe 43 letni kmet Zavec iz Stojncev. Spodrsnilo mu je na led: Padel je tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in je kmalu izdihnil.

Čuden apetit. Časopisje je poročalo te dni, da živi pri Sv. Barbari v Slov. goricah 50 letni možakar, ki ima nekoliko čuden tek. Za četrto vina jede miš, žabo ter muholovce poln muh. Z zobmi zgrize steklen cilindar od svetilke in pogoltne s požirkom vina erpinje.

Nogo si je zlomil vsled padeča na ledu Anton Anžel, 27 letni posestnik iz Vinterovcev, ki se zdravi v bolnici v Ptuj.

Obešil se je v Gornji Bistrici 16 letni kmečki fant Pavel Bera.

Hudo poškodovan. Od vojakov se je vrnil na Polensak pri Ptuj Anton Krajnc, 25 letni posestniški sin. Vrnitev sina je obhajala vesela družba v domači vinski kleti. Na povratku proti domu so bili vsi na ovinku napadeni od štirih nezancev. Pred divjaki je nekaterim uspelo pobeg. Kranjc Anton pa je dobil od napadalcev zabodilj v hrbet, udarec s kolom po

niki. Vaše vpitje za skupno delo je samo laž, kajti delavstvo se dobro pomni, kaj je imelo od vas, kadar vam je nasledilo. In vaša toliko hvalisani Savez! Kaj pa je že naredil za delavstvo? Saj sami priznavate v članku, da niste naredili drugega, kot da ste spravili na svet dva najbolj nazadnjaška pravilnika. Zakaj ste jih pa sprejeli, če pa imate toliko moči? Delavstvo ve dobro, kam ste ga zapeljali in vam zato nič več ne naseda. Zato tudi vse vaše blatenje, jadikovanje ter laži ne pomagajo nič, kajti naše pošteno slovensko delavstvo ve kam spada in bo to tudi 6. februarja pokazalo, ko bo glasovalo za našo listo z zeleno glasovnico, rdečo pa bo vrglo v koš. Tovariši in tovarišice, 6. februarja vsi na volišče in volite našo listo, na kateri so pravi delavski zaupniki. Na delo, da bo naša zmaga čim častnejša in da stremo rdeči teror, ki je bil do sedaj v tovarni. Prosimo vas, ne nasedajte lažem, ki jih v zadnjem času širijo nasprotniki o naši podružnici. Za vsa pojasnila se obrnite na naše zaupnike. Bog živi! — Tohačni delavec.

Iz podružnice fotografskih pomočnikov in pomočnic v Ljubljani.

Z velikim veseljem vam naznanjam, da se je Maribor organiziral. Pridobili smo deset novih članov-ic, ki ravno tako sklicujejo sestanke, kakor mi v Ljubljani. Ojačili so nam hrbtenico in dali zavest, da nas ni več samo peščica, ki tvori odbor, ampak skupno že 32 članov in članic, kateri imamo skupni program in skupno delovanje v zavesti, da bomo edino na ta način dosegli vse tisto, kar smo si stavili že ob ustanovitvi za najvišji cilj. Kakor vam to ugotovitev povem z veseljem, moram pa tudi z žalostjo povdariti, da je stanje tam v nekaterih slučajih še bolj nevrzdno, kakor pri nas (glej prejšnji članek!). Po statistiki ugotavljam izredno nizke plače, ki že same od sebe kriče po socialni reformi današnjega pomočniškega življenja. Tov. delegat iz Maribora je podal tudi nekaj drugih slučajev, katere je pa naša organizacija na mesto rešila. Naredili smo pritožbo na Delavsko zbornico vsled nekvificiranih moči in vsled sušmarjev ter podali dva konkretna slučaja. Uspostavili smo pa tudi zvezo z Združenjem fotografov in s tem položili temelj v medsebojnem delovanju. Pripravljeni so bili takoj, kajti uvideli so v naši ustanovi veliko odpravo silo, na katero se tudi v svojih potrebah lahko naslonijo in si jo ne želijo s protiakcijo brezsmiselno zaigrati. Ponudili so nam desnico za sklenitev kolektivne pogodbe, katero bomo izvedli, kakor hitro izide zakon o minimalnih mezdah. S tem pa ni rečeno, da se bomo v medsebojnem delovanju podvrgli njihovemu mišljenju, pač pa samostojno in neokrnjeno nadaljevali svoj program. Bliža se tudi občni zbor delodajalcev, zato je naša organizacija poslala pred dvema dnevi v Maribor svojega zastopnika, kateri je razložil osebno naš program, obenem pa tudi želje in zahteve naše organizacije. Ravno tako pa je sprejel vse želje in pritožbe vsakega posameznika na znanje. (O poteku tega sestanka prihodnjič več.) S temi željami in zahtevami bomo na občnem zboru delodajalci jasno in odkrito razgrnili svoje misli in pokazali naše stanje v pravi luči. Toda to ne bo dovolj, temveč zahtevali bomo od vsakega posameznega delodajalca, da tudi naše želje in zahteve uresniči s tem, da odpove službo nekvificiranim pomočnim in jih nadomesti z kvalificiranim pomočnikom-co. Ravno tako tudi z dvigom cen svojim izdelkom in s tem tudi zboljšanje plač na najvišjo nivo, ki je možen!

V sredo dne 3. februarja t. l. bo predaval v naši običajni sobi Janko Pogačnik. Tema tega predavanja bo »optika«. Dolžnost vsakega članarice je, da se tega velevažnega predavanja sigurno udeleži!

Vse članice izven mesta Ljubljane prosimo, da poravnajo članarino za mesec december in januar!

Fotograf.

Mengoš. V nedeljo 24. januarja smo imeli sestank, ki se ga je udeležilo okrog 40 tovarišev. Govoril je podpredsednik ZZD tov. Valant o dolžnostih in pravicah članov OUZZD iz bolniškega zavarovanja. Navzročil so izvajanje prav pozorno slediti, kar je stvarina, ki je za delavca splošno zanimiva in koristna, tudi zasluzila. Po predavanju je podal poročevalec nekaterim tovarišem pojasnila o zavarovalnih zadevah, ki bi bila zanimiva vsekakor tudi za vsakega drugega. Zato priporočamo, da se v bodoče tovariši ne odstranijo takoj po predavanju, temveč da počakajo na odgovore na vprašanja. Ko bo na

spredu nadaljevanje stvarine, to je poročilo o nezgodnem in starostnem zavarovanju, bomo vse tovariše pravočasno obvestili. Za tedaj prosimo še lepše udeležbe!

Preska pri Medvodah. V nedeljo 24. januarja je ZZD ustanovila v Preski pri Medvodah svojo novo podružnico stavbiškega delavstva. Občni zbor se je vršil v dvorani prosvetnega društva, ki jo je napolnilo predvsem delavstvo stavbene stroke, niso pa manjkali tudi ostali delavci, ki bi se radi v okrilju nove podružnice borili za svoje pravice. Iz poročila člana pripravljalnega odbora je bilo razvidno, da ta del gorenjskega koda kljub razširjeni industriji in javnim delom, ki so v polnem razmahu, ni pokazal v zadnjem času v delavskem strokovnem delu onega življenja, ki je potrebno. Iz mrtvila iz stanovske nezavednosti je treba vstati k delu, da ne bo sovražnik zasejal ljuljke med pšenico, ko bodo sejali spali. ZZD je budna, ker se zaveda, da katoliškega slovenskega delavca ne sme prepuščati onim, ki ustvarjajo s svojim delom v občestvenem slovenskem telesu bolna mesta. Člani in odbor nove podružnice so pokazali vse hotenje in umevanje, da razvijejo v svoji okolici močno krščansko strokovno gibanje.

Pogajanja za novo kolektivno pogodbo pri KID.

V palači Trgovske zbornice so se pričela 12. januarja pogajanja za novo kolektivno pogodbo jeseniškega in javorniškega delavstva, zaposlenega v obratih Kranjske industrijske družbe. Zastopstvo podjetja tvorijo ing. Petrovič, šef delovnega urada KID, ing. Rekar, Bernhard, dr. Golja kot zastopnik Zveze industrijev. Mesto Jesenice zastopa banski svetnik Peter Arnež, delavsko zastopstvo tvorijo Stanko Jurij kot zastopnik Delavske zbornice, ter strokovne organizacije: Zveza združenih delavcev (tov. Preželj Franc, tov. Gaser Albin, tov. Anderle Karel), JSZ, NSZ in SMR.

Preden je prišlo k dnevnemu redu, so se rešila nekatera sporna vprašanja, ki so se tikala številnega zastopstva SMR in njenega zaupniškega kadra. V zvezi s spornimi vprašanji so strok. organizacije SMR, JSZ in NSZ iznesle protest, da Zveza združenih delavcev ne sme prisostvovati pogajanju, kar je bilo povod dolge debate, ki jo je poklicani zastopnik oblasti inšpektor dela ing. Baraga rešil tako, da ne obstoja noben razlog za to, da bi se morali zastopniki »Zveze združenih delavcev« umakniti z razprav. Delavsko zastopstvo je k tej točki po daljšem posvetovanju pri popoldanskem razpravi izjavilo: »Da je zastopstvo ZZD pri teh pogajanjih juridično nesporno in rešeno, dočim je moralna stran tega zastopstva po že prej omenjenih organizacijah nerešena.«

Po tem nepotrebnem izgubljanju časa je prišlo k stvarnim pogajanjem za novo kolektivno pogodbo, ki je bistveno drugačna kot sedaj veljavna, je poenostavljena in se deli v splošni uvodni del, v mezni del, ki obsega osnovne mezde, skupinske in družinske doklade in vprašanje akorda, zadnji del kolektivne pogodbe pa tvori predlog podjetja, da se mesto sedaj obstoječih stanovanjskih dokladov uvede poseben pokojninski sklad.

K splošnemu, uvodnemu delu so delavske delegacije SMR, JSZ in NSZ ter ločeno ZZD izdelale svoje predloge, pri katerih je predlog ZZD, ki zahteva, da se

mezde slabše plačanih uslužbencev KID dvignejo ter da se praznujejo vsi prazniki, ki jih določa »modus vivendi« do sklenitve konkordata. Uvedejo naj se plačani dopusti. Vkljub ločenemu stališču ostalih treh organizacij zastopstvo ZZD odločno vztraja pri svoji načelni izjavi, ki glasi bodesedno takole:

1. Pozdravljamo namero podjetja, da naj bo nova kolektivna pogodba poenostavljena in jasna. Smo pa proti temu, da bi ta poenostavitev šla za tem, da se plače znižavajo na debelo. Če je namen podjetja, da se plače nekaterih kategorij znižajo, tedaj zahtevamo, naj se to znižanje izvrši v dobro nižjih kategorij.

2. Pod to načelno izjavo poudarimo poleg gornjega tudi to, da naj se sporazum glede praznikov odpove in naj se to vprašanje uredi s kolektivno pogodbo samo. Naša organizacija (ZZD) ne pristane na nobeno skrunitev praznikov, kateri se pri nas v Sloveniji praznujejo.

3. Glede uvedbe dodatnega pokojninskega zavarovanja za delavstvo pri KID smo načelno za to, da se uvede to starostno zavarovanje, vendar na način, da delavstvo, ki nima tovarniškega stanovanja, ne bo z okrnitvijo stanovanjske doklade oškodovano. Zato naj se poišče nadomestek za to izgubo v drugi obliki.

Ker niso imela pogajanja pravega tempa, ki je bil moten vsled nekaterih zastopnikov, je ZZD predlagala, da prisostvuje pogajanju zastopnik oblasti, da se ta čim hitreje približajo zaželenemu cilju. Predlogu ZZD je bilo ugodeno, da prisostvuje pogajanju zastopnik oblasti inšpektor dela ing. Baraga.

Osnovno vprašanje kolektivne pogodbe tvori mezni sistem, pri katerem so poleg temeljnih mezd določene osebne usposobljenostne doklade, skupinske doklade in akordi. Po novi kol. pogodbi se deli delavstvo KID v osem skupin, ki jim pripadajo doklade od 0,25—4 Din na uro. Akordom je določena spodnja meja 15% nad temeljno mezdo, ki se bo v najboljšem primeru gibala med 25—28%. K temu meznemu sistemu so postavile SMR, JSZ in NSZ svoj protipredlog, iz katerega se je moglo razbrati, da se zahteva ca. 20% zvišanje dajatev na sedaj veljavno kol. pogodbo. Predlog teh organizacij ni bil osvojen, niti se ni moglo vsled pomanjkanja materiala za sestavo dobrega predloga uspešno nadaljevati pogajanj, zato so prizadete del. organizacije predlagale, da se pogajanja prekinejo za tri dni, da se zbere potreben material, nakar bi se 25. januarja prešlo k nadaljevanju.

Iz dosedanjega poteka pogajanj se razvidi, da se bodo pogajanja zavlekla dlje časa, ker bo potrebna na obeh straneh popustljivost v zahtevah, da se bodo mogla pogajanja približati zaželenemu cilju.

Deveti dan razgovorov za novo kolektivno pogodbo KID. — Ali se bo sklenila kolektivna pogodba do 1. februarja?

Ljubljana, 27. januarja.

Za današnji dan je bil pričetak pogajanj določen na 9 dopoldne. Ob 10 šele je Leskovšek (centralni tajnik SMRJ) prinesel kot predsednik Akcijskega odbora organizacij SMRJ, JSZ in NSZ pismo vlogo, katero je navzročim prebral inšpektor dela inž. Baraga. V tej vlogi je zastopstvo navedenih organizacij prosilo podjetje za ponovno preložitve razprav z motivacijo, da delavska delegacija teh

organizacij še ni končala s svojim delom. Inž. Petrovič izjavlja v imenu podjetja, da nima nobene pripombe k želji, da se pogajanja zopet preloži, vendar pa ugotovi, da je danes že sredi in da ima bojazen, da se do 31. januarja pogodba še ne bo sklenila. Konstatira, da je podjetje dalo zastopnikom organizacij na razpolago vse, kar so zahtevali v svrhu uspešnejšega študija protipredlogov.

To konstatirajo potrdi tudi zastopnik Delavske zbornice. — Zastopstvo »Zveze združenih delavcev«, ki je bilo ob določnem času polnoštevilno navzoče, je z ozirom na ponovno preložitve pogajanj smatralo za svojo dolžnost, da izjavi in ugotovi sledeče: »Veljavnost sedanje kolektivne pogodbe poteka h kraju. Kaj bo z 2600 delavci, ki bodo s 1. februarjem brez kolektivne pogodbe? Ker študij za rešene protipredloge ovira pogajanja, zato apeliramo na Leskovška, ki danes zastopa organizacije SMRJ, JSZ in NSZ, da predlaga delegatom imenovanih organizacij, naj izmed sebe izberejo kader delavskih zastopnikov, ki bodo sodelovali na pogajanjih, ostali pa naj pripravljajo potrebno gradivo, da se bodo razgovori nemoteno razvijali. Ker »Zveza združenih delavcev« ni povzročila niti najmanjšega zastanka v poteku pogajanj, zato ZZD ne prevzame nikake odgovornosti radi posledic, ki bodo morda nastale.«

Po izjavi zastopnikov ZZD se je razprava zaključila in se bo nadaljevala dne 28. januarja ob devetih dopoldne.

Sladkogorska tovarna v Sladkem vrhu. Dne 7. februarja se vršijo pri nas volitve obratnih zaupnikov. Do sedaj so se ti volili le iz vrst edine delavske organizacije, ki je tu obstojala. Da pa ne bodo volitve tako dolgočasne in da se delavstvu da možnost, da si izbere svoje zaupnike tudi iz vrst krščansko-socialno mislečih delavcev, smo tudi mi vložili svojo kandidatno listo, ki je lista ZZD. To listo priporočamo vsem trezno mislečim, ki nečajo, da bi tudi tu zavladalo pogubonosno delovanje Moskve. Seve za naše razne nasprotnike te volitve niso dolgočasne. Veliko dela imajo z agitacijo. Koliko laži morajo sproti skovati, koliko morajo žugati, da se bodo plače znižale, če prodre naša lista. Dalje morajo denar izterjevati, ki so ga prej posojevali, češ, mi pomagamo, sedaj ko pa nas več ne poslušate, denar nazaj! Ali bodo različni emigranti tudi morali vrniti? Ni jim po volji, da se je naša zveza tu začela razvijati. Ali mar mi nimamo pravice, biti zastopniki delavstva? Ali nemara naša organizacija ruši delavske zakone? Pogledajte na Jesenice. Mar se niso ravno zastopniki naše centralne največ in najbolj nepopustljivo bojevali za koristi ondotnega delavstva, ko so se pred kratkim v Ljubljani vršila pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe za jeseniško delavstvo? Ali nemara izžema in izmozgava svoje člane članarino, ki znaša, reci in piši 3 Din mesečno? Ali denuncira neorganizirane itd.? Ne dopušča nam čast, da bi naštevali vse umazanosti, ker pri nas je mir in resnica doma, obrekovanje nam je tuje. Zahvaljujemo se za vsa osebna obrekovanja ter pripominjamo: Ko je rdečka zelo mukala, je malo mleka dala. Zato pa vsi tovariši in tovarišice v nedeljo 7. februarja na volišče. Vsi volite kandidate liste ZZD. V edini je moč. Bog živi! — Zveza združenih delavcev v Sladkem vrhu.

Iz Sladkega vrha. V naši tovarni in okrog tovarne so te dni trosili neki ljudje listke z zanimivo vsebino. »Celokupnemu delavstvu« je v teh listkih razlagala socialistična »Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije, podružnica v Sladkem vrhu«, da bodoče ne bo intervenirala za nobenega svojega člana, ki prispevkov ni v redu poravnal. Delavci so te listke z radovednostjo pobirali, pa jih z nasmehom metali proč. Vsi namreč dobro vemo, koliko so nam do sedaj še pomagale »intervencije« sladkovrških rdečkarjev v naši tovarni in koliko so njihova posredovanja vredna. Če si ne morejo z drugimi uspehi pridobiti članstva, ki bo plačevalo članarino, si ga tudi s takimi grožnjami ne bodo, saj se jim vsak pameten človek smeje!

René Bazin

10

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

Tožbe so se množile in so jih vzpodbadale: »Saj ni več mogoče živeti! Trgovci nas izkoriščajo! Vedno večja revščina! Plače je treba zvišati. In žena? In otroci? In brezposelnost? Živeti, življenje, otrok, dom, te težke besede so razjedale srca ljudi in kadar so govorili o bedi so grmeli z grožnjami in nezaupanjem nad izkoriščevalci, ki so bili po mestih, ali med kmeti. Še druge besede so govorili in to so bile sanje v katere niso vsi enako verovali, a to so vsem prešle v kri, ker so bile v zraku, ki so ga vdihavali z vonjem mladega brstja in nove trave. Govorili so: »Narodova je bodočnost. Demokracija bo ustvarila nov svet... Pravica do kruha, pravica do pokojnine, pravica do delitve...« Ves gozd se je v tem letu razgibal. Hoste, ki so jih vedno sekali so mrmrale pod hrasti in govorile: »Tudi me imamo, kakor druga drevesa pravico do vetra in prostora.«

Gilbert Kloké je bil s svojo strastnostjo za pravico, med prvimi za sindikat. Govoril je preprosto, zadržano silo in v začetku nekoliko jecljaje, kar je dajalo naglo njegovemu govorjenju. Toda vedel je dobro za pokrajinske stvari in je imel oblast in ugled med tovariši. Potoval je v vse okraje, da bi se dogovoril s sosednimi sindikati. Napisal je pravilnik. Nekaj mesecev je živel, kakor je sam s ponosom pravil: »Za pravico vseh.«

Fontenejski učitelj je ponavljal: »Klokéjevi predniki so bili gotovo med nekdanjimi komunisti.« Hotel je govoriti o kmečkih družbah, ki so bile posvečene s staro običajno pravico in ki so v šestnaj-

stem stoletju družile družine kmečkih delavcev in drvarjev, ki so delali pod enim gospodarjem in ki so med seboj podedovali.

Gilbert je doživel tudi uro svoje slave.

Udeležil se je sestanka lesnih trgovcev, ki ga je sklical prefekt, kjer so bili zastopani sindikati drvarjev iz mnogih krajev. Ko so zahtevali od delavcev, da jim razložijo svoje zahteve je več glasov zaklicalo: »Kloké! Kloké!«

»Je gospod Kloké tu?« je vprašal prefekt. »Delavec Kloké je tu!« je odgovoril Gilbert. To je bila prilika za prvi uspeh. Nato je velik drvar, stoječ pokoncu, brez zadrege, podpiran od žive strasti v vseh srcih in očeh nadaljeval.

— Živeti hočemo! Ni preveč kar zahtevajo; zahtevajo le kruha in nekaj prigrizka; trak za naš životec svojim hčerkam. Jaz sam imam eno, ki odrašča. Zahtevajo, da trgovci sprejmejo novo tarifo, nato da ne bomo zlagali lesa v seženj nad 90 cm v višino. Če trgovci to sprejmejo, se bomo vsi vrnili v gozd, če ne, ne. Pravice, ki so jo izgubili iz gozda nam je treba.

Odobraval so njegov močan glas, njegovo silo, njegovo rast in njegovo neustrašenost. To je bilo zmagoslavje. Njegovi tovariši so ga odvedli pojoč narodno himno do hiše v Volčjem dolu, kjer je sedela na pragu blede, velika in lepa Marija, ki je pritekla zaradi petja. Eden izmed drvarjev, mlad, je prišel k njej in rekel:

— Dobro je govoril oče. Živela Marija Kloké! Živel oče Kloké!

To je bilo drugič, da so ga imenovali oče Kloké. On na to ni preveč pazil, ker je bil ganjen od vina in slave; rekel je le:

— Liré, ker si še mlad, se ti ni treba šaliti. Stori sem le, kar je moja dolžnost. Upam, da bomo kma-

lu uspeli. Daj, Marija, prijatelju kozarec vina in objemi me.

Marija ga je objela; Marija z velikimi, žarečimi in pozlačenimi očmi.

Dolgo potem ko so že možje spili in odšli po gozdnih poteh sta sedela oče in hčerka na durnem pragu in poslušala v zboru pojoče glasove, ki so klicali vedno bolj in bolj daleč: »Živijo tovariš Kloké!«

Slovo pa je bilo kratko. Že v prvih stavkih je moral Gilbert zavreči nasilnost nekaterih mladih. Ko je zvečer po razgovorjanju o tarifah z gospodom Tomasom, velikim lesnim trgovcem, večina drvarjev predlagala, da gredo in opustošijo izkoriščevalčev hišo, je nastopil proti in zavrnil njihovo maščevanje. Drugič se je, ko so ga poklicali, da bi se priključil sindikatskim tovarišem, ki so sklenili, da vdero v skladišče in od tam poženo tiste, ki niso pri sindikatu, vstavil, da bi odšel z doma. »To ni prav,« je rekel, »ti, ki niso z nami imajo tudi žene in otroke kakor mi; pustite jih priti, toda ne silite jih k brezdeltu. Težko je biti brez dela.« Nekoč tretjič se je pomešal med spreved stavkarjev, da bi opazoval. Videl je sredi gozda, kako je navalila tuleča skupina na poseko in obkrožila šest mož iz Fonteneje, jih pretepla in jih prisilila, da so šli pred stavkarje preko gozda. Šli so v vas. Ujetniki so preplašeni in ranjeni od njihovih cokelj prosili usmiljenja. »Marš naprej!« In so šli proseč in opsovani med krikom glasov, ki je uduševal njihove tožbe. Dva med njimi sta padla na pot. Tedaj je v somraku nastala divja borba. Eden človek, eden sam, se je boril proti desetim. Na robu Voškega ribnika se je dvigalo kričanje, kričanje smrti, kričanje groze, tako ostro, da se je slišalo med drevjem skrite hiše. To noč se je Kloké vrnil zelo pozno do-

Litija. Z veseljem in ponosom poročamo, da je ZZZD pri volitvah obratnih zaupnikov v naši predilnici odnesla absolutno večino. Rdeči socialisti so dobili lani 174 glasov in tokrat so padli kljub najbolj drzni agitaciji na 126 in so dobili z ostankom vred 3 zaupnike. ZZZD je dobila 311 glasov in si je priborila 5 zaupniških mest ter absolutno večino. Na listi ZZZD so izvoljeni: občinski svetnik Jože Lenarčič, Prebil Ivan, Nežika Viktorič, Franc Česek in Antonija Breznik. Velike zasluge na tako sijajni zmagi ZZZD ima litijski župan g. Hinko Lebingar. Zavednost litijskega predilniškega delavstva naše častitke in pohvalno priznanje!

Rudnik svinca v Sitarjevcu se bo baje zopet odprl. Za ta rudnik se zanima neka družba, ki razpolaga v glavnem z nemškim kapitalom. Že svojčasno je bilo v tem rudniku zaposlenih preko 400 rudarjev, potem pa je bil obrat ustavljen. Za naše rudarje bi bilo velike važnosti, če bi rudnik zopet začel z obratovanjem.

Dopisi.

Klice splavarjev! Splavarji, oziroma splavarški delavci smo veliki reveži, kadar moramo uveljavljati svoje pravice do bolniških in nezgodnih podpor pri OUZD. Splavarški podjetniki, oziroma splavarški mojstri ne skrbijo za naše zavarovanje kot bi bilo treba, tako da smo zavarovani samo za polovico zaposlitve, ali pa še toliko ne. Ostalo delavstvo je od nas toliko na boljšem, da lahko dokaže svoje zaposlitve pri OUZD z delavskimi knjigami, v katerih potrjujejo delodajalci zaposlitve. Mi takih knjig nimamo. Imamo le splavarске legitimacije, s katerimi pa ne moremo ničesar dokazati, ker v njih ni prostora za potrdilo zaposlitve. Tako gremo, lastniki splavov nam odtegujejo za zavarovanje prispevkov, odtegujejo spravljačo v svoje žepce, mi pa nimamo od zavarovanja tistih koristi, kot bi jih lahko imeli. Treba bi bilo to zboljšati. Splavarstvo delavstvo bi moralo dobiti delavske knjige ali pa vsaj take legitimacije, v katerih bi moral imeti vsak splavar potrjeno zaposlitev. Stvar je potrebna ureditev. Apelliramo na vse, ki imajo pri zadevi odločujočo besedo, da ukredujejo, kar je treba ukreiniti. — Splavar.

Prevalje. Slaba reklama. Dne 20. t. m. je tukaj poverjenik lističa »Delavska politika«, ki zastopa marksistično ideologijo, zabil sledečo važno vest v listič: da bo 24. januarja od 9. do 10. ure pobiral naročnino v gostilni X. Posebej opozarja še zaostankarje, katere poziva, da se vsak ob omenjeni uri sigurno zgleda pri njem. Seveda bi si človek mislil, pametno je to. Zunaj je mraz in molečevati okoli zaostankarjev sedaj v zimi tudi ni prijetno; zato jih kratkoma pozvati, da naj sami pridejo in plačajo. Pa glej smolo! Ljudstvo, ki je že šlo ob pol 9. uri od sv. maše, je raje hitelo na svoje domove, namesto v dotično gostilno, kjer je še bil serviran gospod sodrug poverjenik. Gotovo mora imeti precej žlahte, ki dolgujejo na naročnini. Sicer pa je tako znano, da se je list marsikateremu le vsilil, zavredni delavci pa tudi ne nakažejo naročnine. Tudi gostilničar je napravil tisto dopolne bore malo kšefta. Gotovo si je mislil poverjenik, odhajajoč od posla: Je pač kriza in delavska nezavednost!

Krščanska strokovna internacionala in JSZ.

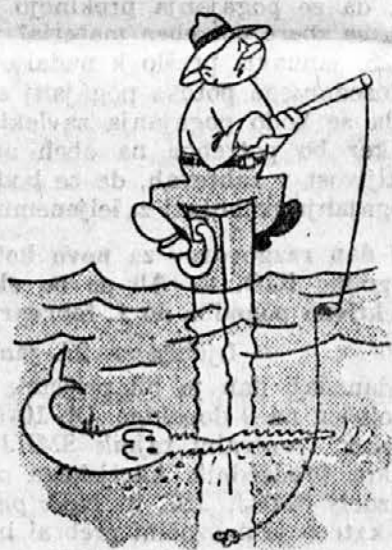
Včasih kršč. socialisti privleče iz arhiva svojega trojanskega konja, to je internacionala oziroma njenega globoko spoštovanega tajnika PJS Serarrensa. Vsa povojna leta so kršč. socialisti delali po svoje in širili po časopisju ideje, za katere internacionala ni prav nič vedela, ker je pač

zaupala JSZ kot zaupa vsaki drugi včlanjeni organizaciji. Nihče se ni spomnil, da bi poklical v goste predstavnika internacionala. To se je zgodilo pred leti še le takrat, ko so pričeli padati očitki, da vodi JSZ svojo strankarsko politiko. Takrat je postal Serarrens potreben, da je izjavil, da mora biti strokovna organizacija neodvisna od politike. V zaupnem krogu so tedaj tipali vodje Serarrensa, kako je kaj dovteten za njihov razredni boj itd. Internacionalni tajnik je seveda izjavil, da mednarodna zveza take stvari odklanja.

Ko je bila ustanovljena ZZZD, je organizirala JSZ mladinski kongres, ki se ga je moral udeležiti tudi mednarodni tajnik, da bi videla vsa naša javnost, da JSZ ni sama, temveč da ji daje mednarodna zveza polno oporo. Ko je bil sklican drugi občni zbor ZZZD, je moral zopet priti JSZ na pomoč g. Serarrens, da z njim parira utis našega občnega zbora. »Delavska Pravica« je prinesla za novo leto Serarrensov članek kot uvodnik.

Nas veseli, da daje »Del. Pravica« prostor na razpolago mednarodnemu tajniku, ker morejo na ta način tudi najbolj navdušeni kršč. socialisti uvideti razliko med idejami mednarodne zveze in slovenskega »krščanskega« socializma. Morejo videti, da le ZZZD dosledno zastopa načela mednarodne zveze, kar je glasno poudaril tudi njen občni zbor v resoluciji.

Pišoč o ciljih krščanskega strokovnega gibanja, Serarrens naglašja, da hoče ono »mir, ki poljublja pravičnost,« hoče »red, ki ne bo dopuščal prav nobenega izkoriščanja več, ki bo onemogočil razredni boj od zgoraj in od spodaj. Strokovne zveze so orodje, katero si je skovalo delavstvo samo, da se deproletarizira in da zraste v velik in spoštovan stan človeške družbe.« Z vsem tem se popolnoma strinjamo in smo popolnoma istega mnenja. Ne sklađa se pa s temi idejami kršč. socializem, ki ga zastopa JSZ, ker hoče ta izvedbo razrednega boja, zmago proletarskega razreda in njegovo diktaturo. JSZ pa je le orodje za doseg teh ciljev in ne organizacija, ki bi imela prvenstven namen »brani gospodarske interese delavstva in ki bi vodila odločen boj za pravico v skladu z najstrožjim smislom za pravičnost.« Kdor hoče diktaturo enega razreda, namreč že s tem samim zametuje

Kakor ti meni, tako jaz tebi...

krščansko pravičnost, ker ne daje vsakomur, kar mu gre.

JSZ prosimo, naj le še prinaša Serarrensove sestavke in naj spravi z njimi v sklad tudi ostale članke svojega lista, ker bo s tem neizmerno koristila razčiščenju nejasnosti v domačem krogu, kar bo imelo koncem koncev samo ugodne posledice.

Drugi moskovski proces.

V soboto se je pričel v Moskvi proces proti drugi Leninovi gardi. Prvo, v kateri so bili sami bivši najvišji boljševiški mogočniki, je dal Stalin postreliti že v poletju. Sedaj je obtoženih zarote proti Stalinu 17 osumljencev. Med njimi so: bivši londonski poslanik Sokolnikov, bivši glavni urednik najmerodajnejšega boljševiškega glasila »Izvestija« Karel Radek, washingtonski dopisnik »Izvestij« Wrom, in nadalje: Serebrjakov, Pjatakov, Knjazev, Lifschütz, Ratajščak, Turok, Pozin, Graspučin, Šestov, Strojlov, Muralov, Boguslavski, Drobnis in Arnold. Večina od teh obtožencev so židje ter so pripadali takozvanemu Trockijevemu krilu boljševiške stranke. Stalin se namerava odkrito odkrižati vseh svojih bivših sodelavcev, da bi lažje potem sam gospodoval in zato jih spravlja sedaj enega za drugim pred sodišče. Pri tem procesu so bili do sedaj zaslišani vsi obtoženci. Vsi so priznali, kar je državni pravdnik od njih zahteval. Najbolj zgovoren je bil Radek, ki je denunciral še druge stebre boljševiškega režima, češ, da so bili z njim v zvezi ter da so vedeli za zaroto. Posebno obteževalno je govoril o Buharinu, ki velja za enega največjih pobornikov Marksovih nauk. Buharin, ki je bil dosedaj na svobodi, je že zaprt, prav tako pa tudi ostale osebnosti, ki jih je Radek denunciral. Proti tem se bo vršil kasneje tretji moskovski proces! Državni pravdnik zahteva za vse obtožence smrtno kazen in tudi osumljenci so v svojih zagovorih govorili, da »ne zaslužijo drugega, kakor smrt.« Inozemsko časopisje, ki se s tem procesom obširno bavi, zatrjuje, da so vsem obtožencem dali v ječi pred razpravo nek strup, ki jim vzame vso voljo ter priznavajo vse, kar se od njih zahteva. Nedvomno, da bodo vsi ti preostanki prve Leninove garde in stebri ruskega boljševizma obsojeni na smrt in tudi ustreljeni. Za naše vnete komuniste in socije zopet lep primer, kako izgleda v boljševiškem raju, kamor jih tako vleče!

Zimski sport v ospredju. Sportno zanimanje se je preselilo z igrišč na bele snežne poljane. Zapadlo je sedaj dovolj snega, da se lahko povsod vršijo smučarske tekme. Edino Mariborčani so imeli pretečen teden smolo, da so jim zaradi pomanjkanja snega prestavili smučarsko državno prvenstvo drugam. Izbirne tekme za državno reprezentanco so v teku in kombinaciji je Zveza

priredila pretečeno nedeljo v Planici na Gorenjskem. V teku na 18 km je zmagal Leon Knap (SK Ilirija), drugi Alojz Klančnik (Mojstrana), Gusti Jakopič (SK Ljubljana), Franc Mrak (SK Ilirija), Gregor Klančnik (Mojstrana). — Tudi v vstrajnostnem teku na 40 km je zasedel Knap prvo mesto, drugi pa je bil Mrak. Pri skakalnih tekmah je zasedel prvo mesto Pribošek, drugi je bil Klančnik, potem slede Edo Bevc, Gusti Jakopič, Albin Novšak. V končnem klasifikiranju je dobil prvo mesto kot zmagovalac v kombinaciji Gregor Klančnik iz Mojstrane, sledi mu Srnel (SK Ljubljana), tretji pa je Mariborčan Banel. Sledilo je tekmovanje v rekordnih skokih, v katerih je dosegel največjo daljavo Novšak s 60 in pol m. Na podlagi rezultatov tega tekmovanja je bila sestavljena naša državna reprezentanca za Banjsko Bistrico, kjer se vršijo vseslovske smučarske tekme. Našo državo bodo tam zastopali: Smolej, Knap, Mrak, Zemva, oba brata Klančnika, Jakopič Gusti, Albin Srnel, Pribošek in Novšak. — Naši smučarji so se udeležili tudi tekmovanja, ki so se vršila v okviru zimskosportnega tedna v Garmisch-Partenkirchenu na Bavarskem. Od Jugoslovancev se je najbolj odlikoval Hubert Heim, dočim sta imela Praček in Urbar smolo ter sta med tekmo padla. V smuku je zasedel Heim med 75 tekmovalci 25. mesto, v slalomu pa 18. mesto ter je v končni klasifikaciji alpske kombinacije na 15. mestu, kar je za naše smučarstvo zelo časten rezultat. — Te tekme so bile zanimiv dvoboj med Avstrijci in Nemci. Avstrijci so poslali na tekmovanje svoje najboljše smučarske učitelje, Nemci pa tekmovalce, ki so se odlikovali že na lanskim olimpijadi, na kateri avstrijski učitelji kot profesionalci niso smeli startati. V smuku so zmagali Nemci nad Avstrijci, v slalomu pa so zasedli prva mesta Avstrijci.

Nogometne zanimivosti. V Parizu se je vršila meddržavna nogometna tekma med Avstrijci in Francozi, ki so nedavno premagali jugoslovansko reprezentanco, so naleteli pri Avstrijcih na nevarnejšega nasprotnika ter so izgubili z rezultatom 2:1, četudi so zlasti v drugem polčasu igrali boljše, kakor Avstrijci. — V Belgradu je gostoval avstrijski prvorazredni klub Admira. Nastopil je proti naši Jugoslaviji ter je premagal z rezultatom 4:0. Dunajčani so s to zmago nekoliko zabrisali poraz, ki ga je doživela nedavno v Belgradu Vienna. — V Zagrebu se je vršila v nedeljo tekma med Gradjskim in nogometnim klubom Bata iz Borovca. Zmagali so Zagrebčani 3:1.

Občni zbor Maratona. Mariborski »Slovenski sportni klub Maraton« se lahko s ponosom prišteva med najbolj delavne sportne klube v državi. V šestih letih svojega obstoja si je zagotovil z neumornim delom v našem sportnem življenju častno mesto. Zlasti za razvoj sporta v Mariboru ima Maraton velike zasluge, saj je šele z njegovim nastopom začela napredovati mariborska lahoatletika, začela se je gojiti težka atletika, boks ter plavanje. Maratonci imajo največ mariborskih lahoatletičkih rekordov, vzgojili so nam že državne reprezentante in lahki in težkoatletski sportni panogi, priredili so že dve dosedaj najboljše organizirani in najuspešnejši plavalnih tekmovanj za državno prvenstvo, katerih se je vsakokrat udeležilo po več sto plavačev. Maratonci pa prednjačijo drugim klubom tudi v tem, da ne vzgajajo svojih članov samo v sportnih veščinah, temveč tudi v duhovnem pogledu. Samo takrat je telo zdravo in krepko, kadar biva v njem tudi zdrav, krepak duh — to je vodilo načelo maratonske vzgoje, ki je dosegla doslej že toliko uspehov. Poleg matičnega kluba ima Maraton tudi svoje odseke na deželi, od katerih deluje najpše težkoatletski odsek v Rušah, ki ima izredno veliko članov. Požrtvovalni ruški Maratonci si sedaj gradijo svojo lastno telovadnico. Na občnem zboru so si izvolili po večini dosedanj odbor z ing. Lahom na čelu.

Iz uprave:

Ponovno prosimo vse zamudnike iz preteklega leta, da poravnajo naročnino. Isto prosimo tudi one, ki še za tekoče leto niso nakazali. — Opozarjamo pa one, ki so dali časa dobivali list, a še sploh niso nič nakazali, da bomo nekaterim že s to številko ustavili, drugim pa s prihodnjo. Naj torej vsak, ki je prijatelj našega lista, nakaže naročnino.

S. V. Mengeš: Naročnina je plačana do 1. 5. t. l. Ne vračajte!

mov, bil je ves raztrgan in čeljust mu je krvavela. Ko je Marija trepetajoč izpraševala očeta, je rekel: — Nič se ne razburjaj, drugi so jih več dobili, kot jaz.

Od tedaj je imel v gozdu nespravipljive sovražnike. Ti, ki so ga ljubili, so ga slabo branili; ko je eden izmed vodij, Supia, predložil, da mu odvzamejo predsedstvo drvarskega sindikata. Namestu Gilberta, ustanovnika sindikata, zagovornika gozdnih in poljskih delavcev so izvolili njegovega soseda Ravnja, ki je bil manj lep, mlajši in bolj zaprt, ki je gospodoval drugim, ker ni skoro nič govoril in ker so bile njegove oči skoro vedno jezne. Gilbert je še nadalje prihajal k sestankom v fontenejske gostilne ali v sosednje vasi; poslušali so ga, toda glasovali so proti njemu. Mladi so pravili: »Pusti sedaj, ko že stroj gre in ne vleči več nazaj.« Mnogi so ga spoštovali, toda niso si upali, da bi mu sledili. On, ki je imel tako preprosto in bratsko srce, je manj trpel zaradi tega, ker so ga zapostavljali, kakor da ni mogel potrditi načrtov, besed in dejanj, ki so žalile njegovo misel v pravičnosti: »Tako lepo stvar, je pravil, naš kruh, naša obramba, pa je ne ljubijo. kot jaz! Niti toliko ne!«

Minevali so meseci in leta. Marija je postajala žena. Odhajala je na svoje delo v trg in na kmetije. Bila je velika in vedno lepša, kot je bila mati, le da ni imela tiste miline na obrazu in v obnašanju. Njeni odjemalci so jo našli neprijazno, kapricasto, včasih bahavo na svoje delo, včasih tako mehkužno in trmasto, da niso mogli od nje dobiti odgovora.

Oče sam jo je obsojal. Nje se je bal in zanjo se je bal. Od daleč je sanjal, ko je kosil žito, ko je za kako mejo drobil kruh, ki ga je prinesel od doma. »Kaj dela? Dekleta njene starosti imajo skrivnosti. Kako hudo je, če ni več matere!« Toda bila je tako

nežna z njim, kadar jo je hotel pokarati. Sprva pazljiva in nemirna je hitro spoznala, da se je treba braniti proti takim čenčam. Rekla je: »Tukajšnja dekleta so mi nevoščljiva, kakor so bili fantje nevoščljivi.« V teh večerih je ona pripravljala juho, iz neč je vzela kos slanine in škatlo konzerviranih sardin — veselje fontenejskih prebivalcev. Nato je po večerji sedla poleg očeta v bližini ognja, ali pa za hišo, kjer je bil majhen sadovnjak, s tremi jabolk, ribezom, s starim rožmarinom, s čebelnimi panji in okrog se je dvigal gozd. Marija je božala očeta in se je delala majhno nasproti njemu — velikemu. Sedala sta na ploh, ki je že nad dvajset let trohnel ob zidu. Bilo je težko uglasiti očeta, toda Mariji se je to vedno posrečilo. »Zakaj ne naročita sestri Dirže več pri tebi? Zdi se mi, da si odklonila šivanje vreč, ker je to naporno delo? Zakaj si me v nedeljo pustila do petih samega? Ali je res, da ti ugaja, če ti dvori Liré, ki ni delavec, niti reden človek, nič?« Tako lepo se je nasmejala, da so jima sosede zavidali te pol ure veselja. On pa ji ni verjel vsega, kar je pravila in se je pustil varati tako dolgo, da bi se nehali pritoževati in govoriti o preteklem. »Glej, Marija, treba je, da mi boš v čast, treba je, da boš pravična, modra, kar ti je tolikokrat rekla učiteljica, kaj ne? Imela je prav. «Mnogo žalosti bi mi naredila, če bi o tebi slabo govorili!« Imel je občutek, da so njegovi nasveti brez moči. Zmajal je z rameni in rekel: »Prinesi mi pipo. Vedno me poslušaj, kadar govorim. Majhen modrikast dim se je dvigal. Marija je vstala, da bi zaklenila kurnik. Zvezde so prihajale nad hišo, ki je bila pogreznjena v tišino, toda ne v mir.

Nekega večera, v času spravljanja krompirja v septembru je večerjal z gospodarjem, ki je imel

posestvo na griču nasproti velikega ribniškega jezui; nato je, utrujen od dnevnega napora, legel na postelj, ki je bila že dolgo časa prazna in katere les je trohnel sredi med kupi vreč, med nasutim krompirjem, med slamnatim rezom, med starimi vprekami, ki so pokrivalo skoro ves shrambeni tlak. Vonj po zemlji, vonj, ki se je dvigal iz odkritih prah, ki izhaja iz grud, ki se drže korenin in ostrin orodja, se je mešal z vonjem starega pivoščenege in s plesnjo prevlečenega usnja. Gilbert Kloké je brez dvoma sanjal o delu, ki ga je moral kmalu narediti v dolini, kjer se plug ne zadene ob kamen in kjer pšenica rada raste. Vedno je mislil na delo, ali na bližnje brezdelje. Nekdo je potrkal na vrata in vstopil.

— V tem času pa ni treba motiti ljudi, je rekel Gilbert trdo. Kaj neki hočejo?

Sedel je na postelj, na kosmatih prsih je imel srajco odprto.

— Ne zamerite, je rekel mlad človek, ki je urno vstopil in ostal stoji ob vznožju postelje; žuril sem se, toda nisem mogel priti prej; na Vokrez grem, tam so me najeli.

—Rad imam tamkajšnje ljudi, je rekel Kloké, toda to mi še ne pove, Liré, čemu prihajaš?

— Ne boste se vrnili v enem tednu s Volčji dol, gospod Kloké, in vaša hčerka Marija mi je rekla, da naj govorim mimogrede z vami.

— Moja hčerka?

— Da, je rekel fant, midva sva se dogovorila: dobro mi hoče in moje misli so pri njej.

Gilbert ni neka minut ničesar odgovoril. Mnogo reči, ki jih je slišal govoriti proti temu fantu mu je prihajalo v spomin. Zahotelo se mu je, da bi se dvignil, čeprav le v srajci in ga pognal ter mu zadril: »Poberi se, išči si drugje, kot pri meni!«